

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

492

Hely

Nemzeti Színház

Idő

"18"

Személy

Szerző:

Cím: *A régi Nemzeti Színház udvarán...*

Forrás:

Budapesti Hírlap

Bp.

(Hely)

1929. XII. 25.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

A régi Nemzeti Színház udvarán...

Beszélgetés Mihályfi Károlyal

A esendes Budán, Csaba-utcai lakásában ülünk együtt Mihályfi Károlyal, a Nemzeti Színház örökös tagjával. Míg a régi óra egymásután üti a negyedeket, mintha hangjának varázsereje volna: régi emlékek színes lepkéi libbennek előttük.

Arról az időről beszélgetünk, amikor Mihályfi Károly még fiatal volt. Milyen volt akkor az élet a nemzet első drámai színházában?

— Szép volt, nagyon szép, — mondja az öreg úr és ajka körül szelíd mosoly játszik. — ezt különben — fűzi hozzá — minden öreg ember mondja, de ebben az esetben, akkor is igaz, ha nem az öregség szemüvegén nézek vissza. Egész más világ volt, az embereknek nem kellett életre, halálra verekedni a kenyérért. *Ezerégy száz forint volt a fizetésem s bizony gond nélkül éltem meg belőle.* Volt vagy nyolc rend ruhám, nem is számítva hozzájuk a szalón ruhát. Tíz forintot fizettem havonként az egyik előkelő szabócégnél s ezzel a tíz forinttal ol is vettem a ruházódás gondját.

— A színháznál nagyon vidám volt az élet. Minden héten egyszer összegyűltünk vacsorára a *Székfoglalónál*. Ezekre a vacsorákra meghívtuk a szerzőket, *Jókait*, *Csikyt*, *Berezik*, *Árpádot*, meg a többi, sőt a Gyapju-utcai német színház egyik-másik kiünnö tagját is. Itt láttam egyszer *simi Jókait*. Mi énekeltünk, ő dirigált. Egyszer csak azt énekeltük:

Jer, vidám csotnakos, jer Fridolin!
A dal hallatára könnyezni kezdett *Jókai*, mert a dal az ő fiatal korából való.

*

— A közös vacsorákon kívül öten-hatan minden héten összejöttünk a *Politischer Kreislernél*, vagy a *Trombitásnál*. Ide vagy kirándulás után mentünk, — mert hetenkint kirándultunk, — vagy, ha a *Várszínházból* voltunk kocsin hazatérőben. Tudni kell ugyanis, hogy amikor a Várszínházban játszottunk, a színház saját költségén szállította a társulatot a Várba. Rendszerint esütőtörökön és szombaton volt a Várban előadás mindig zsúfolt ház előtt. *Bánffy Dezső* alatt úgy volt, hogy lebontják a Várszínházat, el is bűszűntünk tőle. Bűszűelőadásul valami allegóriát adtunk elő. *Szacsavay* szerepe szerint eskünyával ráütött egy oszlopra, hogy a színház lebontását jelezze. De erre még sem került sor. *Szék Kálmán* nem engedte lebontani a színházat.

— Az ilyen várszínházi kirándulások — mondom — rendszerint mulatozással végződtek. Ha akartuk volna, száz szál gyertya mellett is luzathattuk volna a nótánkat, mert ha a pénzünk el is fogyott, *gyertyánk az volt bőven*. A Nemzeti Színházban ugyanis az volt a szokás, hogy az előadás előtt minden színész *két szál gyertyát kapott, mert maszkírózához a gyaláng gyenge volt. A világítás erősítésére adták a gyertyát.* A legtöbben, vagy csak egyet, vagy egyet sem gyújtottak meg. Én az utóbbiakhoz tartoztam. Pénz helyett — *gyertyát spóroltam.* Volt is már raktáramon vagy ötezer darab, végül is *elcsomagoltam őket.* Úgy gondolom, kilenvenhatban, amikor már javában égett a színházban a villany, megszüntették a gyertyajárandóságot.

*

— A Nemzeti Színház udvara valóságos méhkasához hasonlított. Akár volt dolga valakinek, akár nem, ott lebzelt az egész társulat. Odajöttek nagyszámú barátaink is. A színház városbeli barátain kívül itt kerestek fel bennünket a vidéki urak, akik közül *Barcsay* Domokost fogadtuk a legnagyobb „halálóval”.

— Itt az udvaron tréfálkoztunk a legtöbbit, vagy itt terveztük ki: milyen tréfát csinálunk estére. Most is nevetek, ahogy eszembe jut *Faludi* Antal zöld-sárga cipője, meg zsinóros új kabátja. A kanáriszínű cipővel mindig büszkélkedett. A zsinóros atillával még inkább. *Nagy Imre* tudta, hogy *Faludi* előadás után sietni fog, mert menyasszonya várja. Nehogy a sietség megárhasson, a télikabát zsinórjait összekötözte. *Faludi* úgy káromkodott, hogy szinte dörgött a folyosókon, de káromkodására a viszhang — nevetés volt.

Néha aztán *Faludi* is visszaadta a kölesönt. Azt mondja egyszer *Faludi*:

— Én vagyok az ország első színésze.
— Mit, hogy még az első? — esattant fel *Nagy Imre* haragosan. — Másodrendű, harmadrendű, sőt negyedrendű vagy!

— *Milyen szerencsém van,* — vágott vissza *Faludi*, — *hogy Nagy Imre nem tud őt megsemmisíteni.*

*

— *Nagy Imre* szenvedélyes amatőrfényképész volt. Derűre-borúra esattogtatta masináját. Nyugodtan eltűrte, ha valaki azt mondta: *Imre* ma csapni való voltál, de lángoló haragra gyuladt, ha valaki valamelyik felvételére csak azt mondta, hogy: *megjárja.*

*

— Az is kedves volt, amikor *Faludi* *Szigeti* akarta megbosszantani. *Szigeti*nek remek briliáns gyűrűje volt s kényeskedve be-

szédközben mindig úgy gesztikulált, hogy a gyűrűt csillogtathassa.

— Ha meghalsz egyszer, hadd nékem örökségül ezt a gyűrűt, — mondta *Szigetinek Faludi*.

— Rólad már gondoskodtam, — hangzott a felelet.

— Igen? Mikor?

— Még akkor, amikor a multkor nálam ebédeltél. Akkor ugyanis eltűnt egy ezüst kanalam. Ha meghalok, megkapod a *megmaradt tizenegyet is...*

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

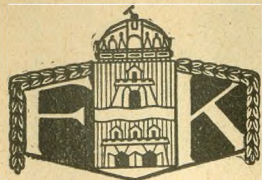
Tárgy

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Forrás:

Nagy Imre, a Nemzeti Színház nagy nevű művésze, aki szenvedélyes amatőr fényképész volt, készítette ezt a tréfás felvételt. A kép azt ábrázolja, hogy a színház tagjai miképpen hódolnak a „nagy” Faludi Antal előtt, aki akkor még fiatal segédszínész volt

★

— A tréfák híre persze szárnyra kelt. Nem egyszer, amikor egy-egy jól sikerült tréfa után a tréfa szenvedő hőse a színpadra lépett, csendes derűltégg fogadta a nézőtérrel, mert a színpad és a nézőtér — a színész és a közönség — majdhogynem egy család volt. A nézőtér első két sorát a baloldalon a *Nemzeti Kaszinó*, a jobb szélső két sorát az *Országos Kaszinó* bérelte. Igen nagy volt a bérelt. Páholy összesen csak *hat* volt kiadó esténként. A földszinten, az első és a második emeleten kettő-kettő. Ha a *Várszínházban* játszottunk, akkor meg egészen otthon éreztük magunkat. Ha feltűnés nélkül tehattük, fejbőlintással oda is köszöntünk egy-egy ismerősnek...

Távozásra készülünk. Ekkor jut eszünkbe, hogy mindenkiről beszélt a kitünő művész, csak *magáról nem*. Kérésünkre elmondja, hogy lett színész.

— Tizenkét éves gyerek voltam, amikor már minden időmet a színháznál töltöttem. Ez *Aradon* volt. Boldog voltam, ha valamelyik színész elszalasztott cigarettáért, vagy mit is mondok, *szivarért*, hiszen akkor még nem volt *cigaretta*. Egyszer aztán, amikor már kamasz voltam, szükség volt valamelyik darabban egy néma szereplőre, akit *Petőfi*nek akartak maszkírozni. Rám esett a választás, *ott álltam, mint Petőfi az allegorikus csoportban, görögtűz fényében. Úgy éreztem, én vagyok most a világ közepe.*

— Dicséretet, hogy milyen jól festek. Ezek a dicséretet nem multak el többé nyom nélkül. Néhány hónappal később *egy apródszerepet bíztak rám*, s mert párszavas szerepemmel meg voltak elégedve, mikor a társulat feloszlott és az igazgató kis társulatot szervezett, a kis társulattal már *engem is magával vitt*. Útnak indított ezen a rögös pályán. Mentem, mentem rajta s most már csak visszanezék rá...

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

füz.) (Oldal)

Szekestővárosi házi nyomda 1927 — 1695